

Praca dyplomowa inżynierska

Wyznaczanie składu heteroazeotropu dwuskładnikowego metodą destylacji prostej

Autor: Marta Kisiel

Nr albumu: 244529

Promotor: dr inż. Robert Cherbański

Rok akademicki: 2014/2015

Wprowadzenie

Destylacja jest jednym z procesów podstawowych. Wyjaśnienie zjawisk zachodzących w tym procesie wymaga wiedzy z zakresu chemii fizycznej oraz termodynamiki. Ogólnie, destylację możemy scharakteryzować jako proces wymiany masy połączony z wymianą ciepła i przemianą fazową. Destylacja jest metodą rozdzielania mieszanin ciekłych wykorzystywaną na szeroką skalę w chemii organicznej. W technice laboratoryjnej wykorzystuje się m.in. destylację z parą wodną, destylację frakcyjną, destylację próżniową, destylację molekularną a także destylację pod ciśnieniem atmosferycznym, która jest przedmiotem niniejszej pracy.

Cel i zakres pracy

Celem niniejszej pracy inżynierskiej jest opracowanie nowego ćwiczenia dydaktycznego w ramach zajęć laboratoryjnych z chemii fizycznej. Zaproponowano następującą nazwę ćwiczenia - „Wyznaczanie temperatury i składu heteroazeotropu dwuskładnikowego metodą destylacji prostej”. Praca swoim zakresem obejmuje część teoretyczną, eksperymentalną oraz opracowaną instrukcję do ćwiczenia laboratoryjnego.

Część doświadczalna

Część doświadczalna obejmowała przeprowadzenie destylacji prostej w aparacie Othmera dziewięciu roztworów n-butanol - woda o składach wyjściowych z zakresu 0,1-0,9 ułamka molowego. Wyniki przeprowadzonych doświadczeń na roztworach wyjściowych z zakresu luki mieszalności pozwoliły na wyznaczenie składu oznaczanego heteroazeotropu. Było to możliwe w oparciu o składy równowagowych faz ciekłych zaczerpnięte z literatury. Dodatkowo, na podstawie tych pomiarów określono temperaturę wrzenia heteroazeotropu.

Rys.1. Stanowisko pomiarowe

Wyniki

Średnia wartość wyznaczonego składu heteroazeotropu wynosi 0,450 ułamka masowego wody. Różni się nieznacznie od składu literaturowego. Błąd względny wyznaczenia składu wynosi 5,9%, co można uznać za dobrą dokładność. Temperatura wrzenia każdego z roztworów o składzie wyjściowym z zakresu luki mieszalności była identyczna i wynosiła 91,6 °C, co było swoistym potwierdzeniem że podczas destylacji odbierany jest heteroazeotrop.

Wnioski

Przeprowadzone badania pokazały bardzo zbliżone wartości temperatury wrzenia i składu heteroazeotropu z danymi literaturowymi – odpowiednio 92,7 °C i 0,425 ułamka molowego. Uzyskana zgodność potwierdza, że metodyka przeprowadzanych doświadczeń była poprawna - można wykorzystać ją do opracowania ćwiczenia pt. „Wyznaczanie temperatury i składu heteroazeotropu dwuskładnikowego metodą destylacji prostej”

W odniesieniu do badania układów heteroazeotropów, na podstawie przeprowadzonych doświadczeń można stwierdzić, że w przypadku heteroazeotropu dodatniego (wykazującego minimum temperatury wrzenia względem temperatur wrzenia czystych składników) destylując roztwory z zakresu luki mieszalności otrzymamy mieszaninę azeotropową. Azeotrop ten po zmieszaniu jest cieczą mętną, po pozostawieniu go przez jakiś czas w nieruchomym naczyniu staje się klarowny i rozdziela się na dwie fazy (widoczna jest wyraźna granica pomiędzy fazami). Każda z faz ma z góry określony, stały skład (część cieczy A i część cieczy B). Faza dolna zawiera więcej składnika cięższego (o większej gęstości), zaś faza górna lżejszego (o mniejszej gęstości).